

ZVEJNIEKA DĒLS

SABIEDRISKO LIETU MINISTRIJAS FILMA

Tālu no Rīgas, kur nelielā Zālupīte ietek jūrā, kāpu aizvējā stāv vientuļš ciems. Te dzīvo zvejnieki — sīksta, darbā rūdīta cilts. Daudzējādā ziņā šie zvejnieki ir it kā nonākuši strupceļā: novecojušies darba paņēmieni un jaunu un labu ierosinājumu trūkums neļauj uzplaukt viņu dzīvei un labklājībai. Vecie zvejnieki gan saprot, ka viņu dzīve ir grūta un kaut kas tajā nav pareizi, bet tiem nav ne īsta spara, ne uzņēmības cīnīties par labākiem apstākļiem. Saimnieciski viņi ir atkarīgi no lielā zivju

uzpircēja Garozas, moraliski tie atrodas alkohola un pasaules gala sludinātāja brāļa Teodora ietekmē. Nav cilvēka, kas zvejniekiem rādītu ceļu uz jaunu, labāku nākotni.

Bet tad rodas tāds virs zvejnieka dēla — Oskara Kļavas personā. Pats dienu dienā iedams smagajās zvejnieku darba gaitās, viņš pazīst šo dzīvi visos sīkumos. Bet kad viņš sāk runāt par šās dzīves pārveidošanu, par ledus pagraba būvi, par jauniem zvejas veidiem — viņa ierosinājumus uzņem ar izsmieklu un neticību. Sabiedrībā un ģimenē Oskaru uzskata par savādni, kam galvā kaut kas nav »kārtībā«. Tā vientuļš un nesaprasts dzīvo Zvejnieka dēls, līdz apstākļi sauc viņu atklātā, aktīvā cīņā.

Šie apstākļi nobriest Oskara ģimenē, kur kā neaprobežots valdnieks valda tēvs — vecais Kļava, ciets raksturs, īsts vecās zvejnieku paaudzes pārstāvis.

Oskars gandrīz viens pats nopelna uzturu visai dzimtai, ar viņa pelnīto naudu tēvs skolo jaunāko dēlu Robertu, kas ir dzimtas luteklis pretēji Oskaram, kuru dzimta izmanto, cik vien iespējams.

Vasarā, skolas brīvlaikā, Zviņu ciemā atgriežas Roberts, kas tagad ir jau students, un turīgā jūrmalas tirgotāja Bandera meita Anita, kas tikko nobeigusi vidusskolu. Oskars klusībā mīl Anitu, bet viņš netic, ka Anita kādreiz varētu kļūt viņa mūža draugs, jo tā ir bagāta, bet viņš — tikai nabaga zvejnieka dēls. Tāpēc viņš slēpj Anitai savas jūtas. Bet mīlestība ir pamodusies arī Anitā, un tā ar klusu jūsmu vēro Oskara darbu un viņa idejas. Šajā laikā mājās pārbraukušais Roberts, kavēdams sev laiku, savaldzina zvejnieku meiteni Zentu, kas savā sirsnībā un vienkāršībā Oskaram ir mīļa un tuva kā māsa.

Kad šai mīlas rotaļai, ko Roberts nekad nav domājis nopietni, rodas nopietnas sekas, jaunais students raisas no meitenes vaļā, izmantojot dažādus apstākļus, kas ciema ļaudis radījuši pārliecību par Oskara un Zentas tuvām attiecībām. Ar veiklām piezīmēm Roberts cenšas vainu par Zentas pavešanu novelt uz savu brāli. Nespēdama panest paredzamo kaunu, Zenta izmisumā meklē nāvi Zāļupē.

Arī pacietīgajam Zvejnieka dēlam nu ir gana. Viņš saslejas pret Roberta un dzimtas netaisnību un sāk cīņu par savām tiesībām un taisnību. Saduras divi stipri, cieti raksturi — Oskars un vecais Kļava. Kā diviem kramiem sašķēloties rodas dzirkstele, tā šiem diviem cietajiem raksturiem saduroties, rodas spēcīga drāma. Oskars liek tēvam izvēlēties — viņu vai Robertu. Tēvs izvēlas Robertu, un Oskars aiziet no tēva mājām — sāk savas dzīves lielo cīņu, kas viņu var pazudināt, vai vest pie uzvaras. Un tieši šajos krustceļos viņš beidzot atrod Anitu. Viņas gaišajā mīlā Oskars rod lielu atbalstu un ticību savam darbam. Viņš pieteic karu divās frontēs: no

vienas puses sāk cīņu par taisnības stāvokli savā ģimenē, no otras puses cīnas pret zvejnieku saimniecisko izmantotāju, pret gara tumsību un novecojušiem darba paņēmieniem.

Savai lielajai cīņai Oskars atrod vērtīgu sabiedroto: dzīves priedīgo dēkaini amerikāņi Fredi un dzīves gudro praktiķi Banderu, kas piedalās Zvejnieka dēla pasākumos — lielā murda un pagraba būvē. Šis uzbrukums padara aktīvus arī Oskara idejiskos un saimnieciskos pretiniekus — Garozu un brāli Teodoru. Liekulīgais svētulis Teodors iemīlējušās Oskara māšas Olgas personā atrod labu sabiedroto, kas ar melu tenkām nomelno Oskaru Anitas acīs un rada drūmu pārpratumu viņas un Oskara attiecībās. Zvejnieku saimnieciskais lietuvēns Garoza ar degvīna pudeli, vekseļu un viltīgā Rumbaiņa palīdzību cik spēdams kaitē Oskarā un mēģina graut viņa darbu. Pēc ilgās un grūtas cīņas Zvejnieka dēls beidzot svin uzvaru un savā pusē iegūst visus tos, kas agrāk par viņu šaubījās un viņam neticēja. Tagad zvejnieki — arī vecais Kļava, tic viņam un redz viņā savu dabīgo vadoni, atzīst vienības lielo spēku, un visi zvejnieki kā viens tagad sadodas rokās par labāku nākotni, par labāku rītdienu, kur valdīs darbs un darba taisnība.

Līdz ar šo uzvaru Oskars svin arī sava jaunības sapņa piepildīšanos, un roku rokā ar savu labo garu — Anitu Oskars sāk jaunu, laimīgu dzīvi. Tā gaišā izskaņā beidzas filma ar Anitas atzinumu: «... cik gan tas ir savādi... atbrāž vētra pār jūru, satrako ūdeņus un izzūd tālumā. Bet ūdens paliek... un kad viļņi norimuši, jūra atkal ir tīra un skaidra. Nekas nav zaudēts no viņas dzidrajām dzīlēm...»

FILMAS VADĪBA:

0301018919

Filmu nozares vadītājs Jānis Silis
Autors Vilis Lācis
Režisors Vilis Lapenieks
Operators Alfrēds Polis
Komponists prof. Jānis Mediņš
Dekorators Arturs Cimermanis
Administrators Eduards Žebrovskis

TĒLOTĀJI:

Oskars	P. Lūcis	Bundža	A. Milbrets
Anita	N. Melbārde	Dūnis	M. Grīviņš
Zenta	M. Zilava	Osis	E. Emsiņš
Roberts	H. Vazdiks	Rumbainis	V. Avočiņš
Fredis	K. Lagzdiņš	Ābolone	A. Zidere
Kļava	E. Valters	Vilma	E. Bērziņa
Banders	V. Švarcs	Meņģelis	S. Fogelis
Garozā	R. Bērziņš	Policists	J. Straume
Teodors	A. Mitrevics	Edgars	R. Zandersons
Olga	O. Lejaskalne	Lidija	M. Lange-Klētņieks
Kate	E. Jēkabsons	Jānītis	Lapenieks
Džimīš	H. Avens	Šķibais Janka	E. Abersons

IESKAŅOTĀJI: Radiofona orķestris, Reitera koris, dubultkvartets »Tēviņa«, 4. Valmieras kājnieku pulka orķestris, Tālis Matīss un aktieru ansamblis

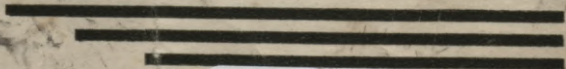

[0,10]

99-9
92

**S. L. M.
SABIEDRISKI-KULTURĀLĀ DEPARTAMENTA
FILMU NOZĀRES RAŽOJUMS**

S. L. M.
Sabiedriski-kulturālā departamenta izdevums

Valsts papīru spiestuve un naudas kaltnve, Rīgā, Latgales

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0301018919